

Po Jugoslaviji

Zagrebski obisk kneza-namestnika Pavla in njegove sopruge kneginje Olge ni samo pomemben dogodek v notranji politiki države, marveč tudi utrjuje v mnogočem mednarodni položaj naše jugoslovanske države. Hrvatsko ljudstvo je o priliki knezovega bivanja v Zagrebu podalo vsej javnosti dokaz, da ne išče svoje sreče in svojega napredka izven mej naše države, marveč da je navezalo svoj obstoj in svoboden razvoj na sožitje s Srbi in Slovenci v isti državi, ki ji je na čelu vladarska hiša Karađordjevičev. Ta veličastna manifestacija je globoko odjeknila v vsem svetu, kateremu je dokazala, da je Jugoslavija nezlomljiva in nerazdružljiva država Hrvatov, Slovencev in Srbov, ki so z narodnim sporazumom položili tej državi trdne temelje ter bodo njen obstoj, njeno neodvisnost in njene pravice branili v bratski slogi in nezlomljivi vzajemnosti.

Nov načelnik našega generalnega štaba. Za načelnika našega glavnega generalnega štaba je postavljen armijski general Peter Kosič, doslej poveljnik Beograda. General Peter Kosič je temeljito izobražen in sposoben za najvišje mesto v vojski.

Važen sestanek našega zunanjega ministra z romunskim. Stalni svet držav Balkanske zveze se bo sestel 2. februarja v Beogradu. V ožigled temu sestanku sta se sešla 20. januarja naš zunanji minister dr. A. Cincar-Marković in romunski Gafercu v Vrhu ob jugoslovansko-romunski meji in sta imela tam dve in pol ure trajajoč posvet. Ministra sta razpravljala o vprašanjih v zvezi z sedanjem stanjem stalnega sveta Balkanske zveze, ki bo pa odločujoč glede zadržanja in nastopanja balkanskih držav v bližnji bodočnosti.

Potrebno sodelovanje. Podpredsednik vlade dr. Vlado Maček je poudaril v svoji izjavi romunski novinarski agenciji Rador, da nobena država ne more živeti zase, marveč se mora vezati z drugimi bodisi na gospodarskem, bodisi na vojaškem področju. Za male države je bolje, da se vežejo z malimi državami, ki imajo iste potrebe in koristi. To velja zlasti za Jugoslavijo in Romunijo. V današnjem položaju bi bilo izredno važno in koristno, da bi Jugoslavija, Romunija, Madžarska in Bolgarija začele s čim tesnejšim sodelovanjem na vseh področjih.

Za edinstvo radikalov. V radikalni stranki ni več tiste slege, kakršna je bila v preteklosti. Velika večina radikalov je združena v JRZ pod vodstvom ministrskega predsednika Dragiša Cvetkovića. Stari Pašićev prijatelj Aca

Stanojević je na čelu stare-radikalov. Svoji skupini vodita ministra dr. Laza Marković in Boža Maksimović. Radikalom-volilec pa ta borba med radikalnimi prvaki, ki je bolj osebna kot stvarnega značaja, močno preseda in zato zahtevajo na shodih in sestankih, naj bi se vse radikalne skupine združile.

Hrvatski sabor je čij želja in zahtev hrvatskega naroda. Odkar so se Hrvati s Srbi in Slovenci združili v skupno državo, ta zahteva ni utihnila. Sedaj je njihova zahteva izpolnjena: knez-namestnik Pavle je za časa svojega bivanja v Zagrebu v veliko veselje Hrvatov podpisal zakon za volitve v hrvatski sabor. Razpis teh volitev je torej samo vprašanje časa. Volilno pravico za hrvatski sabor imajo moški, ki so pripadniki banovine Hrvatske, ki torej imajo domovinsko pravico v eni izmed občin te banovine. Jugoslovanski državljani (Srbi, Slovenci in tudi Hrvati), ki niso pripadniki banovine Hrvatske, se ne bodo udeležili volitev za hrvatski sabor. Aktivna volilna pravica se začneja z dovršenim 24. letom starosti, pasivna pravica (da more kdo biti izvoljen) pa je vezana na starost 30 let. Aktivni državni, banovinski, mestni in občinski uradniki ne morejo biti izvoljeni, pač pa morajo biti izvoljeni ban. ministri in vseučiliški profesorji, ki z izvolitvijo ne izgubijo

svojeega profesorskega položaja. Na vsakih 40.000 prebivalcev pride en poslanec, tako da bo sabor štel nad sto poslancev. Glasovanje se vrši s kroglicami. Volilna jedinica ni okraj, marveč okrožje. Vseh okrožij je 12. Okrožno kandidatsko listo lahko postavi vsak, ki zbere zanj najmanj sto podpisov. Za razdelitev mandatov velja D'Hontov proporcionalni sistem. Volilne komisije postavljajo okrajna sodišča. Verifikacijo (potrditev) mandatov izvoljenih poslancev ne bo izvršil sabor, marveč vrhovno sodišče (Stol sedmorice v Zagrebu). Poslanci bodo imeli dnevnice po 120 din za časa zasedanja in če sodelujejo pri delu sabora.

JNS je podobna kokli, ki jo zapuščajo piščeta. Ta pojav opazujemo v Sloveniji, kjer se vrši pobeg nekdanjih pristašev JNS k Samostojni demokratični stranki, odnosno iz požejske JNS k mladokmetijcem, ki še nimajo pravega političnega kompasa; nekateri pa so se orientirali odločno na levo, kjer jih z odprtimi rokami sprejema pod sovjetsko zvezdo jadrajčja Zveza delovnega ljudstva. Slična usoda je zadela JNS tudi v Bosni. Za časa diktature se je v to stranko zateklo mnogo ljudi, ki so prišli iz različnih strank. Sedaj pa, ko se ladja JNS potaplja, jo po starem pregovoru zapuščajo podgane, to se pravi: pristaši JNS bežijo nazaj v svoje prejšnje stranke.

Bodoča dela cestnih odborov Maribor in Ptuj

Dela mariborskega cestnega odbora

Okrajni cestni odbor Maribor je v minulem tednu razpravljal o novem cestnem proračunu, ki predvideva 5.624.172 din izdatkov.

Dohodki so predvideni s 4.119.950 din, primanjkljaj pa se bo kril z 22% cestno doklado.

Za vzdrževanje banovinskih cest bodo porabili nekaj nad dva milijona dinarjev.

Nadaljevali bodo tudi cestna dela Bresterica—Sv. Križ, za kar je določenih 340.000 din, za cesto Ruše—Fala 190.000 din, Zice—Sv. Ana 150.000 din, za cestna dela v Slovenskih goricah pa so predvideni večji in manjši zneski. Za preureditev banovinske ceste Maribor—Sv. Peter je določen znesek 200.000 din, za nadaljevanje te ceste pa še 250.000 din. Letos bodo tudi končali pohorsko cesto Reka—Sv. Arah, za kar bodo porabili 300.000 din.

Okrajni cestni odbor bo popravil cesto Marenberg—Ribnica—Brezno in je za ta dela določen znesek 40.000 din. Končali bodo tudi cesto Slov. Bistrica—Oplotnica, za kar je odobren znesek 250.000 din.

Delovni program cestnega odbora v Ptuj

Okrajni cestni odbor je odobril novi proračun, ki izkazuje 1.823.980 din izdatkov in din 1.238.013 dohodkov. Za vzdrževanje banovinskih cest je določenih 952.410 din; za vzdrževanje ceste k železniški postaji 12.630 din; za podpore občinam 8500 din; za vzdrževanje subvencioniranih cest 75.475 din; anuiteta za posojilo 30.362 din; za vzdrževanje okrajne imovine, broda v Zavrču, ceste Leskovec—Podlehnik in Majšperk—Naraplje 56.100 din; za gradbene sklade 11.500 din; za preureditev banovinskih cest in mostov 375.000 din; za odkup zemljišč in napravo načrtov 51.000 dinarjev.

Dohodki so predvideni tako: dohodki cestnega okraja 45.963 din, prispevek banovine za vzdrževanje banovinskih cest 446.840 din; železniška uprava 4210 din in prispevek banovine 241.000 din.

Primanjkljaj znaša 535.967 din, ki bi se naj kril z 18% okrajno cestno doklado na neposredne državne davke.

Novi proračun je za 62.375 din manjši od lanskega.

Najstarejši francoski vojak

Najstarejši živeči vojak francoskega imperija je neki Afričan iz alžirske pokrajine Constantine. Oblasti so dognale, da je bil rojen v letih med 1830. do 1833. in je zato najstarejši vojak. Starost mu imenuje Mohamed Bougiz in se je l. 1957. umiril v zvezi z Turko-av. Kot član te zveze se je udeležil 16 vojni pohodov in več ko 20 bitk in tudi nesrečno francoske pustolovščine cesarjem Maksimilijanom v Mehiki. Čez 19 let nato so ga poln odlikovanj povrnili v svoj rojstni kraj. Od l. 1876. pa mož ni več zapustil svoje vasi. Zato pa je pet njegovih sinov padlo v svetovni vojni. Za 100 letnico mu je francoski komandir njegove

V rdečem »raju«

Roman iz sovjatskega knjižnega življenja

Šubin je Alekseja postavil za predsednika kolhoza, čeravno je bil osumljen protiboljševskega mišljenja. On je bil namreč edini sposoben za vodstvo kolhoza. In edino, kar je od Šubina zahteval ljudski komisar Klaus Rišin, je bil čim boljši pridelek žita. Ta pa se je dal doseči samo pod vodstvom tako izvrstnega gospodarja kakor je bil Aleksej. Šubin ga je sovražil, ker ga ni mogel ustraševati kot drugih, in ni mu storil zalega, ker ni imel šlova, ki bi mogel Alekseja zameniti.

Šubin sam je bil v vašem sovjetu neomejen gospodar. On je bil upravnik, sodnik in sploh vse. Pravico je krojil po svoje. Najčestje jo je delil z revolverskim strelom. Kdor je bil osumljen ali obtožen, je že bil tudi kriv in je moral brez zaslišanja in zagovora umreti kot sovražnik sovjetske republike.

Šubin je obojeval. Ravno je njegova žena Natalija postavila predenj na krožniku lepo ribo, ki si jo je pridržal od plena, poslanega v Jasko. Kakor drugi niso smeli zaužiti niti trohice od sadov svojega dela, tako si je on pridržal od vsakega pridelka najboljše del. Tako

so delali vsi voditelji sovjetov, veliki in mali — ti drugi še v večji meri kot prvi.

Poleg krožnika je dežal hleb belega, svežega kruha. Sama Natalija ga je bila zamesila in spekla iz moke, ki jo je gospod predsednik vzel iz sovjetskega skladišča, kakor je jemal volko, konzerve, obleke in vse drugo, kar je potreboval za svojo udobnost.

Dobre grizljaje je gospod predsednik zalival z vodko. Obraz mu je žarel od pijače in zadovoljnosti. Bil je dobro razpoložen. Mišlil je na mlačvo v kolhozu, ki se bo začela naslednjega dne. Letina je bila dobra in tako bo lahko obilo žita poslal Klausu Rišinu, za kar bo prejel pohvalo. A tudi sam si bo mogel pridržati nekaj stotov. Njegova zvesta pobočnika Karanzin in Aksakov, člana vaškega sovjeta, se bosta že pobrigala, da od časa do časa neopaženo izgine kaka vreča zlatorumene pšenice na njegovem podstrešju. Ravno tako bosta tudi poskrbela, da bo zrnje skrivaj našlo pot v Jasko, kjer ga bo sodrug ravnatelj sovjetskih mlinov spremljal v fino moko. Pobočnika in ravnatelj bodo radi molčali, ker bodo tudi oni dobili primerne deleže.

Natalija je skrbno stregla svojemu gospodarju. A tudi na njenem okroglem, rdečem obrazu ni sledilo bebi in trpljenju. Pred šestimi meseci je z grozo v srcu zapuščala dom. Šubina se je bala in ga sovražila. Življenje v

Novice iz domačih krajev

80-letnica zlatomašnika. Dne 24. januarja je izpolnil 80 let gospod Matija Stoklas, zlatomašnik in vpokojeni župnik v Zabukovju. Jubilant se je rodil 24. januarja 1860 v Šmarju pri Jelšah. V mašnika je bil posvečen l. 1883. Dolga leta je župnikoval v Zabukovju, kjer uživa pokoj še čil in zdrav. Bog ga ohrani še mnoga leta!

Poledica povzročila smrtno prometno nesrečo. V Mariboru na križišču Aleksandrove in Kopališke ulice se je ustrašil 64 letni avtoizvošček Ferdinand Simbah trčenja s tovornim avtomobilom. V izogib ene nesreče je zavrl z vso naglico svoj avto, katerega pa je zaneslo radi poledice na pločnik pred Moravčev trgovino. Nesreča je hotela, da je bila na pločniku v tem trenutku 28 letna Gizela Filipčič, hči pečarskega mojstra iz mariborske Mlinske ulice. Avto je pogнал Filipčičevo z vso silo ob zid, da si je razbila glavo in je na tleh ležeča še povozil. Nesrečnica je izdahnila med prevozom v bolnišnico.

Kuharica zgubila 2400 din. Na vožnji po železnici od Zagreba do Maribora je zgubila mariborska kuharica Anica Nemet 2400 din.

Otročiček zmrznil v postelji. Zakonca Friderik in Frančiška Vauhnik s Pobrežja pri Mariboru sta se podala na obisk v Počehovo, doma pa sta pustila v oskrbi hišne lastnice en mesec starega otročička. Ko je pogledala hišna posestnica drugo jutro k otroku, ga je našla mrtvega v postelji. Državno tožilstvo je odredilo sodno raztelesenje, ki je ugotovilo, da je otročiček zmrznil, ker je bil preslabo pokrit in stanovanje ni bilo zakurjeno.

Avtomobila trčila. Na Tržaški cesti v Mariboru je zadel osební avto g. Kurta Thalmana v mestni avtobus. Trčenje je avtobus le malo poškodovalo, pač pa se je razbila karoserija osebnega avtomobila, kojega lastnik je oškodovan za 10.000 din.

Dva poškodovana pri avtomobilski nesreči. Pri St. Petru pri Mariboru se je prekucnil tovorni avto. Šofer je ostal nepoškodovan, pač pa sta dobila poškodbe 24 letni Ivan Mislej in orožniški narednik Ivan Jelenko iz Cmureka.

Dva ponesrečila pri smučanju. V Ribnici na Pohorju je padel v mraku med smučanjem mehaničarski pomočnik Ivan Žuntar. V trenutku padca je pripeljal za njim drugi smučar, ki je zadel s smučarsko palico Žuntarja v

stegno in mu je prepral žilo. Navzoča zdravnik sta nudila ponesrečencu pomoč in odredila njegov prevoz v mariborsko bolnišnico. — Drugi ponesrečeni smučar s Pohorja je zagrebški poštni uradnik Franc Slanina, kateri si je razparal na ostrem kamnu stegno.

Na cesti umrl vsled srčne kapi. V Trbnjah pri Dravogradu so našli v obcestnem jarku v snegu mrtvega 67 letnega posestnika Valentina Kompošta. Preiskava je dognala, da je umrl Kompošt na posledicah srčne kapi.

Otrok padel v škaf kropa. V Križevcih pri Ljutomeru se je mudil na dopustu pri starih vodnik Analič iz Splita s svojo ženo in triletnim sinčkom. Vodnik je hotel vzeti s seboj na pot gos, za kojoj operjenje so pripravili škaf kropa. Fantek se je motal okrog škafe in je padel na hrbet v krop ter se je huđo opekel. Onečenega fantka so spravili v soboško bolnišnico.

Lončarska pomočnica se smrtno zastrupila v lončarski peči. Pri Sv. Marjeti niže Ptuja je lončar Sivka in sta bila pri njem zaposlena kot pomočnica 21 letni Ivan Jakopanec in nekoliko mlajši Joško, oba iz Hrvatske. Pomočnik Ivan je bil zadnji petek zvečer v Forminu na luščenju bučnic pri Lesarjevih. Ko se je vrnil domov okrog polnoči, mu je odprl tovariš Joško. Nato sta se podala oba namesto v spalnico v lončarsko peč, da bi se nekoliko

Silna redkost v Rimu: trg Venecija v snegu

Tudi ženske že frčijo po zraku! Slika angleške letalke

Nemški mornarji lovijo prosto plavajoče mine

Predpotopni živalski orjak mamut — iz snega

njegovi hiši se ji je studilo. Prejokala je dneve in noči. A to je trajalo samo kaka dva tedna.

Nenadoma se je izvršila v njeni notranjosti sprememba. Uvidela je, da ji nudi življenje pri Šubinu velike ugodnosti. Vso svojo mladost je preživela v pomanjkanju. Na vsakem koraku je slišala samo jadikovanje izstradanih ljudi in videla nepopisno bedo. V Šubinovi hiši je bilo vseh dobrot v izobilju. Razen tega pa je Šubin bil manj grob do nje kakor se je bala. Kadar je imel dovolj jesti in pijače, je bil dobro razpoložen. Tega pa ni manjkalo, ker so bili vsi tajni kotički hiše dobro založeni. Samo eno žrtev je morala Natalija prenesti: prekiniti je morala stike z družino, ker se je njen oče boril v Denjikinovi vojski zoper rdeče. Šubin ji je dan za dnem dopovedoval, da sta družina in vera stara bajka in da mož in žena imata samo eno družino: sovjetsko državo. Dobra hrana, pozimi topla hiša, nove obleke in lepe, pisane tkanine, fini čevlji, kakršnih prej niso poznale njene noge, Šubinov ljubeznost, s katerimi ni skoparil, ko je bil sit in napit, stekleničica parfema, ki jo je od časa do časa mož vzel zanj iz sovjetskega skladišča: vse te in druge prijetnosti so polagoma popolnoma preobrazile Natalijinega duha. Kakor mož, se je tudi ona začela smatrati za neko višje bitje in je izgubila smisel za bedo navadnega ljudstva.

O komunizmu ni vedela več ko oni konjeniki, ki so

pravkar poskakali s konj in se napotili proti hiši. A bila je prepričana, da ta stvar mora biti nekaj dobrega, ker je ona, ki je bila žena komunističnega voditelja, imela vsega v izobilju: dobro hrano, lepe obleke in ji ni bilo treba poslušati okrog sebe jadikovanja.

Natalija ni bila edina v Balti, ki se je pridružila komunizmu. Korist, strah in razni drugi oziri so tudi druge premotili, da so postali izdajalci. Karanzin, Šubinov pobočnik, je prej bil cerkovnik. Postal je eden najhujših brezbožnikov, da bi tako zabrisal spomin na svojo preteklost. Šubin mu je poveril policijo in on je z veliko gorečnostjo vršil svojo službo. Aksakov je bil sin nekega bogatega kmeta. Dopršil je nekaj razredov srednje šole. H komunizmu se je pridružil s prepričanjem, da ga bodo poslali v Odeso v službo ljudskemu komisarju Klausu Rišinu, pred katerim se je tresla vsa Ukrajina.

Šubinevega dobrega razpoloženja je bilo konec, ko je med vrati zagledal moža v vojaškem plašču in s kučmo na glavi. Ni mu bilo ljubo, če ga je med jedjo kdo motil. Danes mu je to bilo posebno neljubo, ker je Natalija ribi dodala zelo dobro omako. Zato je grobo vprašal vojaka:

»Tovariš, čemu si prišel?»

»Malo prej smo ob reki ujeli dva ribiča, ki sta nesla polno košaro rib. Gotovo sta imela namen, ribe skrivaj odnesti domov.«

vim drugim odlikovanjem izročil še križec častne legije.

Številna imena za »Lvov«

Menda ni mesta na svetu, ki bi bilo imelo toliko imen, oziroma toliko različnih oblik svojega imena, kakor Lvov. Malorusi ga imenujejo in so ga imenovali: Lwow, Lviv, Lvihrad, Lvihorod, Ilviv. Latinska imena so bila: Lemburga, Lamburga, Leontopolis, Leopoldis, Leone, Liovola, Leopoya. Nemci so imenovali mesto: Lemborg, Lemberg, Löwenburg. Grki so imeli v 13. stoletju oblik: Litbon in Litbaba, carigrabski patriarhi pa so uporabljali ime Leovios, a še česče Leontopolis. V turških knjigah nahajamo oblike: Ili, Ilbo, Ilibot, Ilibov ali Ilibadiz,

ogrela. V peči sta sedla na prostor za zlaganje glinaste posode in tamkaj ju je našla gospodinja v soboto zjutraj mrtva, ker so ju zadušili strupeni plini od oglja. Smrtno ponesrečena je svaril lončarski pomočnik Mikša pred mlačno pečjo, a sta se izgovorila, da se bosta le nekoliko pogrela, nato pa šla vsak v svojo posteljo. Pri prijetni toploti sta mladeniča zadremala in se nista več prebudila.

Žrtev prometne nesreče. Prejšnji teden se je na državni cesti Dolnja Lendava—Mursko Središče zgodila prometna nesreča, ki bi kmalu zahtevala življenje mladega, komaj 15 let starega Tereka Aleksandra, ki se je tod peljal s kolesom. Po nesrečnem naključju ga je namreč povozil šofer g. Fritza, ki je z avtom peljal potnike v Zagreb ter je ubogi fant dobil občutne poškodbe.

Ena nesreča za drugo. Posestnika Antona Kodriča v Novakih pri Poljčanah sta zadeli hudi nesreči ena za drugo. Na kugi so mu poginile svinje, v najnovejšem času pa se mu je od dima zadušila v hlevu živina ter znaša slednja škoda 10.000 din. Radi hude zime je dala mati sinu, ki spi v hlevu, v posteljo segreto opeko. Sina v oni noči ni bilo k počitku, od prevroče opeke je začela tleti slama v ležišču in dim je zadušil pet glav živine.

Podlegel poškodbam. »Slov. gospodar« je poročal, da je ponesrečil v Oplotnici v žuoniji Čadram pri Sl. Konjicah pri smučanju 30 letni hlapec Karel Bornekar. Bornekarja je zadela med prevozom v bolnišnico še druga nesreča, ker je padel vsled snalašenja konj pod voz. Revež je dobil tako hude poškodbe vsled dvojne nesreče, da jim je podlegel v celjski bolnišnici.

Pri padcu si prebil lobanjo. V Račah so je smrtno nevarno poškodoval 33 letni poštar Franc Horvat, ki je vozil ambulantno pošto med Mariborom in Kotoribo. Horvatu se je iznodmahnila lestev in je priletel na trdi tlak, kjer je obležal s prebito lobanjo.

Mimo vozeči vlak vzrok smrti. Mihael Kumpergar, 66 letni delavec iz Vrba pri Sv. Juriju ob juž. žel., je pri prehodu čez železniško proro spregledal vlak, ki je pognal starčka z zračnim pritiskom ob kamenje s tako silo, da je obležal mrtev.

Posestnik zašel v gozdu in zmrznil. Anton Peček, posestnik v Straži pri Dramljah, se je podal 9. januarja v Celje po smučnik za domačo občino, a se ni več vrnil. Dne 16. januarja so ga našli v gozdu za Dramljami mrtvega. V pozni noči je zašel v hosti, ni mogel najti prave poti in je zmrznil. Peček je oče 14 otrok, od katerih jih živi še devet.

Sobarica se hudo onekla. V Žalcu se je vnela pri peči obleka 19 letni sobarici Angeli Murko,

katero so oddali s hudimi opeklinami po hrbtu v celjsko bolnišnico.

Nesreča pri smučanju. V Lučah v zgornji Savinjski dolini si je zlomil pri smučanju desno nogo 13 letni Vinko Kreps, sin organista.

Pri padcu si dvakrat prebil lobanjo. Okrog polnoči se je podal v Trbovljah proti domu Ivan Strašek, ki je zaposlen na separaciji. Na poti se je spotaknil na lesu, padel 5—6 m globoko in si je dvakrat prebil lobanjo. Imel pa je po tako hudem padcu še toliko moči, da je prišel sam domov in so ga od tam spravili v rudniško bolnišnico.

Dve ženski si zlomili nogo pri padcu. Ana Vebrova, 45 letna posestnica iz Studenec pri Veliki Pirešici, si je zlomila pri padcu nogo. — Na cesti je padla in si strla nogo 40 letna žena upokojenega polkovnika Vilma Strelova iz Komenskega ulice v Celju.

Žrtev neprevidnega streljanja z možnarji. V Dobu pri Domžalah v ljubljanski okolici so fantje streljali Antonom za god. Med strelci je bil tudi občinski sluga Anton Skarbek, ki se je prenašlo približal nabitemu topiču, iz katerega mu je bušil v obraz naboj. Neprevidneža so spravili s hudo ranjenim obrazom v ljubljansko bolnišnico.

Osemletna deklica si užgala s tresko obleko. V Učaku pri Moravčah na Kranjskem se je podala osemletna Marija Prašnikarjeva zjutraj v cerkev. Radi jutranje teme si je dekletce svetilo s treskami in si je pri tem zanetila obleko. Otrok je začel vsled oneklin še bežati in je tekel, dokler se ni zgrudil ves onemogel v sneg. Prašnikarjevo hčerko so oddali v ljubljansko bolnišnico s smrtnonevarnimi opeklinami.

Star postrešček se ubil pri skoku iz vlaka. Zadnji netek zvečer je na ljubljanskem glavnem kolodvoru 65 letni postrešček Franc Tominc potniku spravil prtljago v ekspresni vlak. Ko je bila prtljaga v vagonu, je postrešček stopil do potnika po napitnico, a se je medtem snustil vlak že v premikanje in je v par trenutkih že dosegel brzino 30 km na uro. Stari Tominc je skočil iz vozečega ekspresnega vlaka, priletel z glavo ob tračnico in se je tako hudo potakel na glavi, da je umrl v ljubljanski bolnišnici v soboto zjutraj.

Transmisija mu polomila roke in noge. V Ravnah pri Kečevski Rebi je zomahala transmisija 17 letnega delavca Frisca Riharda in mu je polomila roke in noge.

Za boljše poštno dostavljanje! V »Slov. gospodarju« smo že večkrat omenjali velike neprilike Slovenskih goric in drugih krajev pri nas, da ne dobivajo pošte tako redno dostavljene kakor bi bilo to potrebno. Na našo proš-

njo, da se poseben poslanec ravnateljstva pošte o tem prepriča, je pretekli teden dejansko pregledal višji uradnik poštne ravnateljstva razmere gotovih poštних okolišev v Slovenskih goricah in je mogel ugotoviti, da so bile pritožbe upravičene. Niti poštarjev niti pismonoš ne zadeva krivda, pač pa je krivo to, ker je nastavljenih premalo pismonoš in tako se dostavlja pošta le po dvakrat na teden, če je tudi to sploh bilo mogoče. Vsi okoliši so razdeljeni na posamezne selske dostavne okraje in v vsakem okraju bi moral biti pismonoša, ki bi vsaj štirikrat na teden donesal pošto. To je danes tudi naša zahteva: nastavi se naj toliko pismonošev, da bo mogoče v vseh krajih dostavljati pošto vsaj štirikrat na teden! Kjer se to ne godi, tam naj občina napravi vlogo na poštno ravnateljstvo v Ljubljano in naj dokaže, da tam dostava pošte zaradi pomanjkanja pismonoš ni v redu in da se naj uredi vsaj štirikratna tedenska dostava pošte na dom.

Obmejni promet Maribora v preteklem letu. Lani je potovalo preko Maribora čez mejo v obeh smereh 261.175 oseb.

Desetletnica znanega mariborskega sanatorija. Sanatorij v Mariboru v Gosposki ulici je obhajal zadnje dni desetletnico obstoja pod umnim vodstvom g. dr. Mirka Černiča, šefprimarija kirurškega oddelka na mariborski splošni bolnišnici.

Koliko so zaslužili lani naši sezonski delavci v Nemčiji? Novembra in decembra 1939 se je vrnilo s sezonskega dela 9667 delavcev iz Nemčije. Razen teh pa še posamezno 447 delavcev, torej skupno 10.101 delavcev. Tem pa so se pridružili še oni, ki so v Nemčiji ostali še o' prej, po številu 2026, tako da je skupno število vseh iz Nemčije se vrnivših sezonskih delavcev v letu 1939 12.137. Vsak delavec je poslal preko Narodne banke povprečno 180 mark, to je po kurzu 13.30 din v našem denarju 2394 din. Vsi delavci skupaj so poslali v Jugoslavijo 29.055.978 din. Razen tega jim je bilo dovoljeno, da sme vsak delavec prinesiti s seboj še 10 mark, kar da nadaljnjih 1.129.954 din.

Carinjenje blaga v celjski carinarnici se je že pričelo. Združenje trgovcev za mesto Celje obvešča vse trgovske in industrijske kroge, da so dela na predpripravih za sprejem carinskega blaga v carinsko skladišče na celjskem kolodvoru že toliko napredovala, da je že mogoče carinjenje blaga.

Velika pridobitev za Rajhenburg. Od leta 1908 naprej se bori Rajhenburg za prepotrebni vodovod. Na posredovanje g. svetnika Jožefa Tratnika je nakazal gradbeni minister dr. Miha Krek za rajhenburški vodovod 250

Rusi Lvov (Lvov), Poljaki pa Lwow.

Dober tek

Mladi človek iz bližine Magdeburga je prišel te dni pozno ponoči domov in ker je bil malo lačen, je začel stikati po jedilni shrambi, da bi našel kaj primernega za pod zob. V temi je dotopal skledo moka — tako je vsaj mislil — pa si je polskal še zemljo. Ta »večerjaj« ni bila slaba, tako da je odšel zadovoljen spat. Naslednje jutro pa je gledal precej presenečeno, ko so ga vprašali, zakaj je jajčeca svilo prejk vrgel stran. Gospodinja se je bila namreč odločila, da prične gojiti sviloprežke, da bi murve na vrtu ne bile brez koristl. Jajčeca, ki jih je bila za ta namen kupila, je dala zvečer začasno v jedilno

Šubin je udaril po mizi in ježno pogledal vojaka.

»Kar praviš, ni mogoče, ker sem sam prisostvoval iztovorjenju rib. Niti ena riba ni ukradena, ker smo jih vse naložili na avtomobile za delavce v Jaski. Za te, ki jih vidiš na mizi, sem dal v zameno bone.«

To je bila laž. Šubin si je pridržal ribe brez odškodnine, a tega drugi niso smeli vedeti. Zlasti temu vojaku je moral dopovedati, da je na pošten način prišel do rib, ker bi se moglo zgoditi, da bi vojak na višjem mestu zinih kako besedo, ki bi lahko imela zanj usodne posledice.

»Koliko rib ste poslali v Jasko, ne vem,« je nadaljeval vojak. »Dejstvo pač je, da smo zalotili dva ribiča, ki sta imela polno košaro rib. Vodja patrolje me je poslal k tebi z vprašanjem, kaj naj storimo z ribičema?«

Šubin je nagubal čelo. Jezno je rekel Nataliji:

»Naroči, naj mi osedlajo konja!«

»Ni potrebno, tovariš predsednik!« je spregovoril vojak. »Oba razbojnika sta v mali luki pri čolnih.«

»Pri čolnih?« se je začudil Šubin. »Kako sta me mogla ta lopova prevariti? Drago bosta plačala svojo prekanost. Takoj ju pošljem v zapor v Odeso. Tam ju bodo naučili na to, kaj se pravi, izigravati sovjetsko oblast.«

Na glavo si je dal kapo s sovjetsko zvezdo in je odšel iz sobe, ne da bi Nataliji rekel kako besedo.

Šubin je molče šel pred jezdec, ki so ponosno sedeli na svojih konjih. Z obraza mu je odsevala čemernost. Dogodek mu je bil zelo neljub in v srcu je snoval brezobzirno maščevanje za ribiča. Najbolj ga je jezilo to, da bo ta tatvina govorila zoper njega, ker se bo dalo iz nje sklepati na to, da malomarno vrši svojo službo.

Šli so po glavni ulici. Ljudje, ki so se postrili v hišah, so radovedno gledali za njimi pri otrznjenih (priprtih) vratih ali skozi zaprta okna. Prizor je dalj videz, da vojaki zločinca peljejo pred seboj. Šubin se je tega zavedal in to ga je še bolj jezilo. Zakaj ni ostal pri svojem prvem namenu, da bi jezdil. Trapasti vojak je tega kriv, ki mu je svetoval, da naj gre peš.

Ljudje so se radovedno spogledovali. Niso vedeli, kaj naj to pomeni, a v srcih se je budila slutnja, da ne bo nič dobrega. Otroci so se stiskali k materam, ki so sklepale roke in tiho molile. Tu in tam se je slišal vzdih:

»O, ko bi mogli pobegniti!«

Pri tem so ljudje mislili na sosednjo Romunijo, zemljo svobode in sreče. Kako blizu je bila ta zemlja! V dvasetih minutah bi jo lahko dosegli s čolnom. Toda za njih je bila nedostopna. Ob meji so patrolirali konjeniki rdeče vojske, ki so preprečili vsak poskus...

Krilov in Olgopor sta sklonjenih glav čakala. Molčala sta. Vedela sta, da ne moreta pričakovati usmilje-

tisoč dinarjev, ostale stroške bo krila občina. Z gradnjo bodo začeli, kakor hitro bo dopustilo vreme.

Kratkovalovna radijska postaja v Beogradu prične z 21. januarjem z rednimi poročili v slovenskem jeziku. Vsak ponedeljek bo poročilo »Balkanski svet«, in sicer ob 20.10, vsak četrtek ob 20.10 »Zunanje-politični pregled« in vsako soboto ob 20.10 »Gospodarski pregled«. Že sedaj pa oddaja kratkovalovna radijska postaja vsak dan vesti v slovenskem jeziku, in sicer ob 20.40. Oddaja na valu 49,18 in 31,56.

Podstrešni vlomilec pod ključem. Mariborski policiji je padel v roke 35 letni Rajko Švigelj iz Ljubljane, ki je vlomil pred nedavnim na podstrešje Ivana Merčuna v ulici Ob jarku in je pokradel precej obleke ter perila.

Prijava tolovajskega napada. Posestniški sin Hinko Serbinek s šobra nad Kamnico pri Mariboru je prijavil oblasti, da so ga napadli v Kamniški grabi trije tolovaji in so mu z grožnjo s samokresom oropali 1700 din.

Dobrota je sirota. V Celadini pri št. Petru pod Mariborom je prišel k posestniku Stefanu Gorniku vničarjev sin Povalec. Gornik mu je postregel s piščo, katera je Povalec sčasoma omamila. Okajeni je začel naenkrat brez vzroka razsajati in je zabodel dvakrat gostitelja v hrbet tako globoko, da mu je ranil celo pljuča. Hudo ranjenega Gornika so oddali v mariborsko bolnišnico.

Občutna škoda radi vioma. Na Sp. Polskavi pri Pragerskem je bilo vlomljeno v stanovanje Ivane Franceže. Vlomilca sta odnesla 1900 din gotovine in toliko obleke, perila ter dragocenosti, da znaša skupna škoda 4000 din.

Požari

Statistika za ptujski okraj izkazuje v letu 1939 101 požar, ki je uničil 146 kmečkih stanovanjskih in gospodarskih poslopjij v skupni vrednosti 2.730.000 din, dočim je znašala zavarovalnina 1.995.000 din. Po požarnih nesrečah je bilo lansko leto v ptujskem okraju prizadetih 130 družin, odnosno posameznikov.

Zadnjih smo poročali, da je zgorela na Kumnu nad Sv. Lovrencem na Pohorju mlademu grofu Ivanu Zabehu 150.000 din vredna lovška hiša. Ob času nesreče se je mudil pri grofu na obisku rajhovski Nemec Wolfgang Troll z ženo, katerima je ogenj uničil 25.000 din gotovine ter za 10.000 din dragocenosti.

Pri neredni stolici, napetosti črev zaradi zapke prav očulno odraja naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave, nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S. kr. 15.485, 25. V. 35.

nja. Računati morata na najhujšo kazen, ker sta bila člana bivše Denjikinove vojske in sta še sedaj osumljena protiboljševiškega duha.

Če bi bila sama, brez družine, se ne bi bala smrti. A tu so žene in otroci. Doslej sta bila zaščitnika svojih družin. Z napornim delom sta toliko zaslužila, da so se prav skromno preživljali. Toda kaj bo zdaj iz svojcev? Olgopor je mislil na svojih šestih otrok. Ali bo to tudi oni, prisiljeni od razmer, povečali krčelo otrok, ki se potikajo po poljih in gozdovih ter se preživljajo s tatvinami, in katere boljševiki preganjajo in pobijajo ko živali? Takih otrok je vse polno po okolici. Živijo po votlinah in gozdovih ko zveri.

Krilova je begala usoda žene, hčere in bolnega sina. Predvsem ga je vznemirjala usoda Nataše. Kaj jo čaka? Kar zgrozil se je ob misli, da bo prej ali slej padla v roke rdečim razbojnikom, ki jo bodo uničili telesno in duševno. On bi jo branil, a kdo jo bo ščitil, ko njega ne bo; žena je slabotna, sin pa bolan.

Nesrečna moža sta vzdrževala, ko sta zagledala šubina. Z njegovega obraza je odsevala satanska zloba. Naglo se jima je bližal in ju prodirno gledal. Pesti je stiskal kakor človek, ki se pripravlja na napad.

Kri v žilah nesrečnikov je za hip vzkipela. Nekaj ju je sililo, da bi se vrgla na to zver in jo raztrgala.

V Pletterjah pri Vidnu je izbruhnil sredi noči požar na podstrešju nove hiše posestnika Jožefa Molana. Domači so nesrečo še pravočasno opazili in so preprečili, da ni šla cela hiša. Ogenj je nastal radi tega, ker so se vneli od razgretega dimnika trami.

V okraju Murska Sobota so povzročili požari v minulem letu 1.332.780 din škode. Škoda na ne-

zavarovanih poslopjih znaša 502.800 din. Vseh požarov je bilo 61. Gasilci so zmanjšali škodo na pet milijonov dinarjev.

Na Sp. Polskavi pri Mariboru je upepeli nočni požar gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Hrasnika. Od Hrasnika je preskočil ogenj na svinjake posestnice Alojzije Skarča, ki so tudi zgoreli. Hrasnik je oškodovan za 40.000 din.

Velike nesreče po širnem svetu

Huda prometna nesreča

V bližini mesta Zittau v Šleziji se je zgodila 17. januarja velika prometna nesreča. Na železniškem križišču je treščil vlak v nabito poln avtobus. Lokomotiva je zgrabila avtobus, ga vlekla nekaj časa s seboj, nato ga pa raztreščila na dvoje. Dvanajst potnikov je bilo ubitih, ravno toliko pa ranjenih. Do nesreče je prišlo, ker šofer ni opazil radi snežnega meteža na nezavarovanem križišču prihajajočega vlaka, ki je bil najavljen s svetlobnimi signali.

★

Strahovita eksplozija 3000 kg nitroglicerina

Iz prestolnice Združenih ameriških držav iz Washingtona so javili 17. januarja, da je eksploziralo v smodnišnici Dupont Nemours in Company 3000 kg nitroglicerina. Eksplozija je

poškodovala v okolišju 5 km vse hiše ter druga poslopja. To je bila druga eksplozija v smodnišnici v teku 24 ur. Mrtva sta bila dva delavca, pet pa hudo ranjenih. Isto smodnišnico so med svetovno vojno leta 1916. triletnat porušile eksplozije: januarja, maja in oktobra. Smodnišnica Dupont društva ni bila namenjena za vojne svrhe, ampak je krila le potrebe ameriške industrije.

Požarna nesreča na Japonskem zahtevala 300 mrtvih

V japonskem mestu Shizuoka je uničil strahovit požar 2000 hiš, in med temi tudi hotelov, pošto in več šolskih zgradb. Nesreča je zahtevala 300 smrtnih žrtev, materialne škode pa še ni bilo mogoče preценiti. Požar je izbruhnil v tovarni za vozove in se je širil kljub gašenju z neugnano silo radi burje.

Po svetu

Stric Njene kraljevske Visokosti kneginje Olge umrl. Zadnjo nedeljo je umrl v Atenah na Grškem 52 letni knez Kristofor, najmlajši sin grškega kralja Jurija I. ter brat grškega kralja Konstantina I. in stric današnjega grškega kralja, kakor tudi stric naše kneginje Olge. Rajni je bil vojaško naobražen in je bil nazadnje general v grški vojski. Pogreb se je vršil sredi tekočega tedna v Atenah z največjimi slovesnostmi.

Romunija ima tudi že svojo obrambno črto. Radi bogatih petrolejskih vrelcev in žitne rodovitnosti je Romunija velika privlačnost za Nemčijo in Rusijo. V sedanji vojni je bila Romunija že večkrat ogrožena od omenjenih vellesil. Sedaj pa je prodrla v javnost vest, da si je Romunija tudi zavarovala svojo mejo z obrambno črto. Romunske utrdbе niso iz neprobajnega podzemnega betona, ampak ne vseh občutljivih točkah države je izkopan 12 metrov globok prekop, ki se da v petih mi-

nutah napolniti z vodo in je nepristopen za motorizirane oddelke. Neposredno za prekopom je zgrajena vzdolž vseh ruskih mej vrsta stražnih postojank. V Karpatih, kjer je bila zgradba prekopa nemogoča, so bili vsi prehodi in prelazi ojačeni z močnimi betonskimi utrdbami. Na romunski obrambni črti je bilo zaposlenih 10.000 delavcev od časa, ko so Nemci zasedli Češko ter Moravsko in se je približala Romunija nevarnosti nemške nasilne poplave.

Brezobziren boj proti komunistom v Franciji. Francoski parlament je izglasoval 16. januarja s 521 proti 2 glasovoma zakon, s katerim so razveljavljene vse komunistične poslance mandati in njihova imuniteta ali neodgovornost pred zakonom, kateri še niso javno preklieali odobravanja sovjetske politike. Takih poslancev je 61, dočim je 11 že izvršilo javni preklie. Ostali pridejo pred vojno sodišče, v kolikor še niso zbežali iz Francije.

šubin je medtem v sebi izrekel obsodbo nad njima.

»Psa!« je predel svoje misli. »Prosila sta me, da bi smela ostati v čolnu, da bi ga popravila. A to je bila samo zvijača. Tu sta ostala samo zato, da bi spravila tatinski plen.«

Skenil je, da bo brezobziren do teh zahrbtnžev, ki sta ga potegnili.

Ko se je ustavil, je stopil predenj povaljuj. Rekel je:

»Ta dva smo zasačili, ko sta se plazila ob robu reke. Nesla sta polno košaro rib, ki sta jo gotovo hotela skriti. Stori z njima, kar hočeš. Mi pa bomo nadaljevali pot ob reki. Morda bomo zalotili še druge tatinske tiče, ki delajo v škodo velike sovjetske Rusije.«

»Vsa čast tebi, tovariš brigadir, in tvojim vojakom, da ste sovjetski domovini storili tako veliko uslugo!« je odvrnil šubin. »Ta dva zločince je treba zvezati z močno vrvjo in eden tvojih vojakov ju naj odvede v vas v hišo sovjeta. Tam se bom že jaz pobrigal, da ju bom po zaslugi obsodil.«

Dva konjenika sta takoj začela s sedla odvijati vrvi, ki je služila za vezanje krme.

Jetnika sta zaškrpala z zobmi in stisnila pesti. Če bi mogla, bi planila na šubina in ga zadavila.

(Dalje sledi)

šrambo. In mladi mož jih je potem s slastjo pojedel, meneč da gre za mak...

Lažniva tehtnica

Sodišče v Birminghamu na Angliškem je občutno kaznovalo neke družbo, ki je vzdrževala številne avtomatične tehtnice za ljudi. Te tehtnice so kazale namreč brez izjeme premajhno težo. S tem poslovnim slepdom si je hotela družba pridobiti naklonjenost žensk, ki so dajale prednost sleparskim tehtnicam. Posebno obilnejše dame se hotele biti prepričane, da so samo tehtnice, ki kažejo manjšo težo, pravilne. Sodišče pa je menilo, da mora kazati javno dostopna tehtnica pravo težo brez vsakega prilizovanja in tako je družbo obsodilo.